

סוגיות חברתיות בעקבות משבר הקורונה

ההגבלות השונות שיושמו בתגובה לפנדמיית הקורונה צמצמו את היכולת לקיים קשרים בין-אישיים ברמה הפיזית, והציב קשיים ואתגרים ייחודיים בפני הממשלה והרשויות, בין היתר במתן שירותים חברתיים ובפיקוח עליהם. לאחר תקופה ארוכה של התנהלות במהלך המשבר, שאלה מרכזית אחת שעולה עבור הממשלה והרשויות היא אילו סוגיות יש לתעדף במהלך תהליך היציאה מן המשבר, וביום שאחרי. מכון ברוקדייל לאחר עבודה בין-צוותית ומולטי-דיסציפלינרית מציע להלן רשימה של סוגיות חברתיות שלדעתנו יש להתמקד בהן לאחר המשבר, למען חיזוק החברה בישראל.

רווחה אישית, משפחתית וקהילתית

- התגברות עצמותם של סכסוכים משפחתיים, ואלומות והתעללות במשפחה (נפשית, מינית ופיזית)
- מגיפת דיכאון, חרדה, ואבדנות בעקבות גל התחלואה הראשון, וכל שכן עם הגעת הגל השני
- בני משפחה מטפלים: הזרקור עד כה על ילדי החינוך המיוחד, ולא על המטפלים בזקנים ובאנשים עם מוגבלויות
- עלייה בהתנהגויות סיכון הנלוות לעוני, כגון עבריינות והתמכרויות לאלכוהול, סמים, טבק והימורים
- צמצום ניכור ושנאה כלפי חרדים

ילדים וחינוך

- הסדרת השיטות הפדגוגיות ללימוד מרחוק, והכשרת צוותי ההוראה
- סגירת פערים לימודיים, שהעמיקו בגל הראשון, בין קבוצות תלמידים (פריפריה, ערבים, חרדים, ברוכות ילדים, עניים), על רקע פערי תשתית (כגון רוחב פס), אמצעים (כגון מחשבים), ויכולות (כגון אוריינות דיגיטלית)
- ידוא רציפות והמשכיות של תכניות הזנה לילדים בבתי ספר ומסגרות אחרות

זקנים

- מזעור תופעת הגילנות וצמצום הפגיעה המתמשכת באוטונומיה של זקנים
- השבה אקטיבית של זקנים למרחב הציבורי, נוכח הרחקה חברתית קיצונית ממנו, וחרדת החזרה אליו
- זיהוי וטיפול בדכאון בקרב זקנים
- מניעה וטיפול בתזונה לקויה בקרב זקנים מבודדים

שירותי בריאות ורווחה

- שקיפות והוגנות בקביעת מנגנוני קדימות לקבלת תרופות וחיסון
- העליה התלולה בצריכת שירותי רפואה מקוונת מחייבת הסדרה ובקרת תוכן, תכולה ואפקטיביות
- ידוא זמינות, נגישות ואיכות המענים לאנשים עם מוגבלויות קוגניטיביות, נפשיות, ופיזיות
- הסדרת מעמדם של עובדי רווחה, מוסדות, ומסגרות חוץ-ביתיות (פנימיות, מעונות, מקלטים) כעובדים חיוניים
- איפיון צעדים למניעת הדבקה ויצירת מוקדי תחלואה במסגרות חוץ-ביתיות

האוכלוסיה הבדואית

- התאמת תכנית החומש הממשלתית לצרכי השעה, ומזעור המשך ההעמקה בפערים הקיימים

כשירות המערכת לניטור המצב החברתי

- פתיחה, הצלבה והנגשה של מסדי נתונים במערכות הציבוריות הארציות והמוניציפליות, לניטור שוטף של מצב הרווחה, איתור מוקדים חמים, ומעקב אחר השפעת ההתערבויות הלאומיות ("להשטיח את עקומת הרווחה")
- חיזוק השת"פ בין מערכות לאומיות ובינ"ל לחילופי ידע ופיתוח מהלכים משותפים לחיזוק החברה